

ה'תשפ"ב אייר דאס הארץ, נאר דו דארפסט עיס פארדאן זען

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לסדר ית' את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב פשוט
גיליון
מ
תשפ"ב

חג הסוכות

אור לדביות הלב של איש ישראל
בוער מאד ער לב השמים לה'
יהברך, ואן סוף ואין תכלית לתשוקתו

גיליון
מוגדל

שבת חכמה

מושגים בחסידות

ה'הסתכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יעקב - השכל, איש תם - תמימות | מתי
מסתכלין בהשכל ומתי נוהגים בתמימות

תפקידו התמידי של איש ישראל הוא 'להסתכל בהשכל והחכמה שבכל דבר', והעצה לזה הוא עסק התורה בכח (כפי שהתבאר בהרחבה בגיליונות הקודמים). אולם עלינו לדעת שכל זה אכן נאמר כמהלך חיים תמידי באופן כללי, אולם בהגיע עת קיום המצוות בפועל ממש - הרי שהשכל והחכמה שבדבר קיום המצוה, הוא להתבטל מכל וכל, אף גם מ'שכל' אמיתי וחכמה אמיתית דקדושה, שכן מצווים אנו לקיים רצונו ית' בפשיטות ובתמימות, וכלשונו הק' של הרב מטשערין בספרו נחת השולחן [בה הוא מבאר סודם של ג' חלקי שולחן ערוך (א"ר ח"ד אעה"ז) לפי תורה א' בלקו"מ]:

"אף על פי שצריך איש ישראל להסתכל רק בהשכל שיש בכל דבר, אף על פי כן בשעת עבודה של תורה ומצוות צריך לסלק כל חכמתו, ויעשה רצונו ית' רק בתמימות ופשיטות כעבד שעושה רצון קונו. כי זה התמימות דקדושה עולה על כל החכמות. ועל כן יעקב דייקא שהוא בחי' השכל דקדושה נקרא 'איש תם', כי זה עיקר שלימות השכל שישכיל שרחוק ממנו החכמה, ובפרט בשעת תורה ועבודה צריכין בוודאי ליזהר בזה. ועל כן הזהירה התורה שלא ישתמש בחכמתו והשגתו בשעת עסק התורה ועבודה, כי זה יהיה נראה כאלו השיג כבר שלימות החכמה שיש בכל זה, ובאמת לא התחיל עדיין להשיג כלל, כי מאד עמקו מחשבותיו ית'", עכלה"ק.

"וזהו 'אשרי תמימי דרך'. אשרי לשון הסתכלות, תמימי דרך בחינת 'יעקב איש תם', שהוא בחינת השכל. היינו לזכות להסתכל על השכל שיש בכל דבר, שהוא בחינת 'יעקב איש תם' זה זוכין על

ידי התורה" (ליקוטי מוה"ר, א).

בהשכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יהוה ית' את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב פשוט

אור לדביות הלב של איש ישראל בוער מאד ער לב השמים לה' יהברך, ואן סוף ואין תכלית לתשוקתו

ה'תשפ"ב אייר דאס הארץ, נאר דו דארפסט עיס פארדאן זען

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

ה'הסתכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יעקב - השכל, איש תם - תמימות | מתי מסתכלין בהשכל ומתי נוהגים בתמימות

תפקידו התמידי של איש ישראל הוא 'להסתכל בהשכל והחכמה שבכל דבר', והעצה לזה הוא עסק התורה בכח (כפי שהתבאר בהרחבה בגיליונות הקודמים). אולם עלינו לדעת שכל זה אכן נאמר כמהלך חיים תמידי באופן כללי, אולם בהגיע עת קיום המצוות בפועל ממש - הרי שהשכל והחכמה שבדבר קיום המצוה, הוא להתבטל מכל וכל, אף גם מ'שכל' אמיתי וחכמה אמיתית דקדושה, שכן מצווים אנו לקיים רצונו ית' בפשיטות ובתמימות, וכלשונו הק' של הרב מטשערין בספרו נחת השולחן [בה הוא מבאר סודם של ג' חלקי שולחן ערוך (א"ר ח"ד אעה"ז) לפי תורה א' בלקו"מ]:

"אף על פי שצריך איש ישראל להסתכל רק בהשכל שיש בכל דבר, אף על פי כן בשעת עבודה של תורה ומצוות צריך לסלק כל חכמתו, ויעשה רצונו ית' רק בתמימות ופשיטות כעבד שעושה רצון קונו. כי זה התמימות דקדושה עולה על כל החכמות. ועל כן יעקב דייקא שהוא בחי' השכל דקדושה נקרא 'איש תם', כי זה עיקר שלימות השכל שישכיל שרחוק ממנו החכמה, ובפרט בשעת תורה ועבודה צריכין בוודאי ליזהר בזה. ועל כן הזהירה התורה שלא ישתמש בחכמתו והשגתו בשעת עסק התורה ועבודה, כי זה יהיה נראה כאלו השיג כבר שלימות החכמה שיש בכל זה, ובאמת לא התחיל עדיין להשיג כלל, כי מאד עמקו מחשבותיו ית'", עכלה"ק.

"וזהו 'אשרי תמימי דרך'. אשרי לשון הסתכלות, תמימי דרך בחינת 'יעקב איש תם', שהוא בחינת השכל. היינו לזכות להסתכל על השכל שיש בכל דבר, שהוא בחינת 'יעקב איש תם' זה זוכין על ידי התורה" (ליקוטי מוה"ר, א).

בהשכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יהוה ית' את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב פשוט

אור לדביות הלב של איש ישראל בוער מאד ער לב השמים לה' יהברך, ואן סוף ואין תכלית לתשוקתו

ה'תשפ"ב אייר דאס הארץ, נאר דו דארפסט עיס פארדאן זען

עם סבבי אשיחה

לא פרעש ה'!

אנשים חייבים היום להרגיש טעמים עזים וקיצוניים בעבודת ה'! רק כשהם עושים דברים בלתי שגורתיים בעבודת ה', הם מרגיש שהם עשו פה משהו...

רבי שמחה: ר' מנחם, להיכן אתה סוחב את הרמקולים הגדולים?

ר' מנחם: לבית הכנסת הגדול, לכבוד סוכות.

רבי שמחה: מה הקשר בין רמקולים לסוכות?

ר' מנחם: וכי אינך יודע? הרי יש בכל לילה מלילות חול המועד "שמחת בית השואבה".

רבי שמחה: וכי כדי שיהיה שמח, צריכים רמקולים?

ר' מנחם: וכי איך ישמחו? אתה יכול לצייר לעצמך שמחת בית השואבה בלי רמקולים?

רבי שמחה: פלא לי עליך, וכי לא שמעת שבזמן הבעש"ט, ואף בזמן רבינו, וכן לאחריו בזמן מוהרנ"ת, ועד לפני כחמישים שנה, לא היו בכלל רמקולים, לא בשמחת בית השואבה, ולא בחתונות, ולא בשום מקום אחר... וכי אז לא שמחו?!

אני חושב, שאדרבא, דווקא בגלל שלא היו רמקולים, היו קצת יותר שמחים מאתנו...

ר' מנחם: מעניין מאד. אף פעם לא חשבתי על זה. אבל אני לא מבין; מה אתה רוצה עם הדיבורים האלה? שלא יהיו רמקולים בשמחת בית השואבה כמנהג הבעש"ט?!

רבי שמחה: אליבא דאמת, אכן הייתי שמח מאד מאד אילו היינו יכולים להחזיר ל"שמחת בית השואבה" את הצורה של פעם - בלי רמקולים, רק עם כלי זמר נעימים שאינם מרעישים ומרעידים את כל אמות הסיפים, רק מחיים ומענגים את השומעים.

אך גם אם זה לא יקרה בפועל, אני מרגיש צורך לדבר מזה משני סיבות: א. כדי שימשיכו לרקוד גם אם יהיה הפסקת חשמל והרמקולים לא יעבדו, ויזכרו שהשמחה אינה תלויה בחסדי הרמקולים... ב. גם כשיש רמקולים, אין חייבים להפעיל אותם על הווליום הגבוה ביותר. וגם אם הבוקסה אינה מחוררת את האוזניים לגמרי, עדיין אפשר לשמוח... בדוק ומנוסה!

ר' מנחם: פלא לי עליך, הרי שמך רבי "שמחה", וכיצד דווקא אתה רוצה לבטל או עכ"פ להנמיך את הרמקולים בשמחת בית השואבה?

רבי שמחה: ואני פלא לי עליך שמך רבי "מנחם" על שם נחמת הגאולה, וכיצד אין אתה מבין שכל הרעש הגדול והנורא הזה של הרמקולים, אינו אלא בסיבת הגלות של אחרית הימים, אשר המוזיקאים קובעים לנו את הסטנדרטים של החתונות ושל "שמחת בית השואבה". והם החליטו - כנראה

בהשכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יהוה ית' את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב פשוט

אור לדביות הלב של איש ישראל בוער מאד ער לב השמים לה' יהברך, ואן סוף ואין תכלית לתשוקתו

ה'תשפ"ב אייר דאס הארץ, נאר דו דארפסט עיס פארדאן זען

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

ה'הסתכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יעקב - השכל, איש תם - תמימות | מתי מסתכלין בהשכל ומתי נוהגים בתמימות

תפקידו התמידי של איש ישראל הוא 'להסתכל בהשכל והחכמה שבכל דבר', והעצה לזה הוא עסק התורה בכח (כפי שהתבאר בהרחבה בגיליונות הקודמים). אולם עלינו לדעת שכל זה אכן נאמר כמהלך חיים תמידי באופן כללי, אולם בהגיע עת קיום המצוות בפועל ממש - הרי שהשכל והחכמה שבדבר קיום המצוה, הוא להתבטל מכל וכל, אף גם מ'שכל' אמיתי וחכמה אמיתית דקדושה, שכן מצווים אנו לקיים רצונו ית' בפשיטות ובתמימות, וכלשונו הק' של הרב מטשערין בספרו נחת השולחן [בה הוא מבאר סודם של ג' חלקי שולחן ערוך (א"ר ח"ד אעה"ז) לפי תורה א' בלקו"מ]:

"אף על פי שצריך איש ישראל להסתכל רק בהשכל שיש בכל דבר, אף על פי כן בשעת עבודה של תורה ומצוות צריך לסלק כל חכמתו, ויעשה רצונו ית' רק בתמימות ופשיטות כעבד שעושה רצון קונו. כי זה התמימות דקדושה עולה על כל החכמות. ועל כן יעקב דייקא שהוא בחי' השכל דקדושה נקרא 'איש תם', כי זה עיקר שלימות השכל שישכיל שרחוק ממנו החכמה, ובפרט בשעת תורה ועבודה צריכין בוודאי ליזהר בזה. ועל כן הזהירה התורה שלא ישתמש בחכמתו והשגתו בשעת עסק התורה ועבודה, כי זה יהיה נראה כאלו השיג כבר שלימות החכמה שיש בכל זה, ובאמת לא התחיל עדיין להשיג כלל, כי מאד עמקו מחשבותיו ית'", עכלה"ק.

"וזהו 'אשרי תמימי דרך'. אשרי לשון הסתכלות, תמימי דרך בחינת 'יעקב איש תם', שהוא בחינת השכל. היינו לזכות להסתכל על השכל שיש בכל דבר, שהוא בחינת 'יעקב איש תם' זה זוכין על ידי התורה" (ליקוטי מוה"ר, א).

בהשכלות בשכל' בשעת קיום המצוות

יהוה ית' את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב פשוט

אור לדביות הלב של איש ישראל בוער מאד ער לב השמים לה' יהברך, ואן סוף ואין תכלית לתשוקתו

ה'תשפ"ב אייר דאס הארץ, נאר דו דארפסט עיס פארדאן זען

ושמחת בחגך!

לכבוד "זמן שמחתנו" - בו מרבים כל ישראל בשמחה, ורוקדים בכל לילה ב"שמחת בית השואבה" - אמרנו לדבר מעט בענין גודל מעלת השמחה והריקודים במשנת רבינו ותלמידיו.

מצוה שאדם דש בעקב:

מצות השמחה והריקודים, היא מהמצוות שהאדם דש בעקבו. "כי זולת אשר תתגבר על האדם כבודות הדבר הזה, מעוצם ההרפתקאות העוברים על כל אחד בגוף ונפש, וההתגברות גדול ועצום כל כך עד שצריכים להשתדל בזה במסירת נפש ממש. אף גם זאת, אשר תתגבר מאד מאד על האדם הקלות, שנקל וקטן בעיניו מאד הדבר הזה, עד שאינו נחשב בעיניו למצוה כלל" (כוכבי אור, ששון ושמחה, פתיחה).

ומצוה זו מזולזלת כל כך, עד אשר "אין לך מצוה שאדם דש בעקב כמו מצות השמחה והריקודין" (כוכבי אור, ששון ושמחה, הערה ח. עיי"ש שהאריך בזה).

ולא זו בלבד, אשר דשים מצוה זו בעקב. אלא אף גם הצליח מעשה שטן לפתות גם את הכשרים והיראים, שאין בזה מצוה. כי "הבעל דבר מתלבש עצמו במצות היראה, ומכניס ומביא גם בלב הכשרים, שחלילה לבלות זמן על המחאת כף ורקודין ושמחה בה" (שם, תפילה ג).

אך רבינו הקדוש, גילה אוזניו שהריקודים אינם מילי זוטרתא, אלא יש בהם רזין עילאין, ודברים נפלאים. ומלבד מה שגילה לנו ש"מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, כד). מלבד זאת, גם גילה לנו סוד הריקודים "וכבר גילה כמה תורות גבוהות מאד על ענין ריקודין והמחאת כף" (חיי מוהר"ן, קטז).

וכבר בהקדמת ליקוטי מוהר"ן מציין מוהר"ן בתוך דבריו, את הפלא הנפלא של גילויי רבינו הקדוש, אשר גילה לנו סודות נפלאים בכל ענין וענין, וביניהם סוד הריקודים ומחאת כפיים: "וכל אלו הדברים מבוארים שם בקשר נפלא ונורא אשר אין דוגמתו... מענין ניגון וכלי זמר ועשרה מיני נגינה, ומהמחאת כף וריקודין, וענין אנוחה וקול הדברה, דברים שלא שמעתן אונן מעולם! אשר לא נשמע ולא נראה לגלות סודות נוראות הנצרכין להעולם מאד מאד, בדברים כאלו אשר דרכי ה' נסתרו בהם מאד".

ומה שמצוה זו של ריקודים נסתרת ונעלמת כל כך, אין זה אלא בסיבת מבול האפיקורסות והקריירות השוטף את העולם. ומכניס גם בלב הכשרים והיראים, שאין זה מן הראוי לרקוד ולשמוח על שמחת יהדותנו (עיי' ליקוטי מוהר"ן תורה י' שהריקודים והמחאת כף הם ביטול הע"ז והכפירות, ואכמ"ל).

ולכן, אל לו לאדם להימשך אחר הקריירות, וכאזהרת מוהר"ן לבנו: "ואין לך להסתכל כלל על שאר אנשים, אפילו הם טובים ממך הרבה ואף על פי כן הם במרה שחורה ועצבות, ואפילו אם הם מאנשי שלומנו. כי אין לך להסתכל עליהם בענין זה כלל! רק שתשמע לדבריי, שהם נובעים מדבריו הקדושים

"השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שציוה בהן, עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו, ראוי להיפרע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב. וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו, ומתכבד בעיניו במקומות אלו, חוטא ושוטה! ועל זה הזהיר שלמה ואמר 'אל תתהדר לפני מלך'. וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו, הוא הגדול המכובד, העובד מאהבה! וכן דוד מלך ישראל אמר 'ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני'. ואין הגדולה והכבוד, אלא לשמוח לפני ה', שנאמר והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'" (רמב"ם, לולב ח, טו).

ועומק הדבר, מגלה לנו מוהר"ן בליקוטי הלכות, שלא זו בלבד שרק העניו מסוגל לרקוד ולכרכר, אלא אף כל השמחה האמיתית נובעת רק מענוה ושפלות.

"כי עיקר שלימות השמחה משיגין הצדיקים והם ממשיכין השמחה עלינו, וכל שמחתם של הצדיקים הוא על ידי קטנות ושפלות וענוה דייקא, בבחינת 'ויספו ענוים בה' שמחה ואבינוי אדם בקדוש ישראל יגילו".

כי הגויים והרשעים הכרוכים אחר העולם הזה, כל שמחתם היא רק על ידי גאוה וגדלות, דהיינו כשמשיגין איזה עשירות או כבוד וגדולה הם מתנשאים בעצמן ושמתים בזה. ועל כן באמת אין שמחתם שמחה כלל. אבל שמחת הצדיקים שהיא שמחת ישראל, הוא על ידי הקטנות דייקא. שהם קטנים בעיניהם כל כך שכל מה שמקבלים מה' יתברך הם שמחים בו. וכל שמחתם היא שמחה נצחית שממשיכין על עצמם שמחת המצוות, שהיא שמחה אמיתית הקיימת לנצח. וכל מה שהם קטנים בעיניהם יותר ויודעים שפלותם ביותר כמה וכמה פגמו וכו', הם מתגברים על ידי זה יותר לשמוח בשמחת המצוה, על שאף על פי כן הוא זוכה לעשות מצוה.

וזה שהשיב דוד למיכל, כשאמר לו 'מה נכבד היום מלך ישראל' על שביזה עצמו והקטין עצמו כל כך כשהעלה הארון, שהיה מפזז ומכרכר בשמחה עצומה, והשיב לה 'לפני ה' אשר בחר בי מאביך וכו' ונקלותי עוד מזאת". היינו שהשיב לה שאדרבא, זהו כל תוקף שמחתי, מחמת שאני קטן בעיני באמת כל כך, שעל ידי זה דייקא בחר בי ה' מאביך להיות מלך'. ובזה בעצמו היה משמח את עצמו שאף על פי כן גמל ה' יתברך עמו חסדים כאלה.

וכן הוא בכל אחד מישאל, שאדרבא כל מה שרוצים להרחיק משמחה מחמת שפלותו ופגמיו המרובים מאד, צריך להתחזק להיות שמח בכל כוחו על ידי זה דייקא, ולהפוך היגון ואנוחה לשמחה, כי אף על פי כן אני מלובש בציצית ואומר קריאת שמע וכו' בכל יום, וכיוצא בשאר נקודות המצוות" (ליקוטי הלכות, הודאה ו, כט-ל).

יזכנו ה' לפזז ולכרכר בכל עוז לפניו, מתוך ענוה ושפלות, ושמחה וחדוה רבה ועצומה, אמן.

זכרונו לברכה; להחיות עצמך בכל עת ובכל יום במה שאתה מזרע ישראל ולא עשני גוי, ואנו זוכין לעשות מצוות הרבה בכל יום, ובפרט ובפרט בגודל החסד הנפלא הנורא שאנו אחוזים ודבוקים בשמו הקדוש זכרונו לברכה" (עלים לתרופה, מכתב ט).

הכבוד האמיתי:

כשיתבונן האדם היטב, יראה שעיקר הקושי לרקוד ולשמוח, הוא הכבוד המדומה, והגאוה הבזויה. ומחמת קרירות האמונה, וחיפוש הכבוד העצמי, אין נאה לו לאדם לרקוד ולשמוח בשמחת יהדותו.

וכבר היו דברים מעולם, אצל זקנו של רבינו

נהמת לב

שנוכה לרקוד מתוך התלהבות של שמחה!

נא אב הרחמן, עזרני וזכני שאהיה בשמחה תמיד.
ואזכה לעורר עצמי תמיד לשמחה גדולה, בפרט
בשבתות וימים טובים. ואזכה שיתלהב לבי מאד מאד
על ידי השמחה וקדושה בתהלהבות הלב ובחתעוררות
גדול ובתשוקה ותשקה ותפצה ותמדה גדולה לשמך
ולעבודתך, באמת ובאמונה, בקדושה ובטהרה גדולה,
עד שימשך התהלהבות הלב לתוך רגלי, עד שאזכה
להרים את רגלי בשמחה גדולה, ואזכה לרקודין
בקדושה בשמחה גדולה, ובפרט בשבתות
וימים טובים, וימים שעשית בהם
נסים לישראל.

הקדוש, הלא הוא: דוד מלך ישראל ע"ה. אשר היה יודע גודל מעלת השמחה והריקודים "ידוד מְכַרְכֵּר כָּכָל עַז לִפְנֵי ה' וְדוֹד חָגוֹר אֶפּוֹד בָּד" (שמואל-ב, ו, יד). וכאשר ראתה זאת אשתו, לא מצא הדבר חן בעיניה. "וְהָיָה אֲרוֹן ה' בָּא עִיר דָּוִד, וּמִיכָל בַּת שְׁאוּל נִשְׁקָפָה בְּעַד הַחֲלוֹן, וַתֵּרָא אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד מִפָּזֵז וּמִכְרַכֵּר לִפְנֵי ה', וַתֵּבֶז לוֹ בַלְבָּהּ" (שם, טו). והוכיחה אותו, "וַתֹּאמֶר מַה נִּכְבָּד הַיּוֹם מִלֶּךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינַי אֲמֵהוּת עֲבָדָיו כִּהְגָלוֹת נִגְלוֹת אַחַד הַרְקָדִים".

אך דוד המלך, בידעו מעלת השמחה והריקודים בענוה ושפלות, השיב לה נכוחה: "וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל מִיכָל לִפְנֵי ה' אֲשֶׁר בָּחַר בִּי מֵאֲבִיךָ וּמִכָּל בֵּיתוֹ לְצִוּת אֲתִי נִגְדֵי עַל עַם ה' עַל יִשְׂרָאֵל וְשִׁחַקְתִּי לִפְנֵי ה': וְנִקְלַתִּי עוֹד מִזֹּאת, וְהִיִּיתִי שֹׁפֵל בְּעֵינַי. וְעַם אֲמֵהוּת אֲשֶׁר אֲמַרְתְּ, עִמָּם אֲכַבְּדָה".

הן על זאת כתב הרמב"ם בלשונונו הזהב, בהלכות לולב, על אודות הריקודים של שמחת בית השואבה:

סוד הנענועים!

איי, די היילגע נענועים - - -

באיזה דחילו ורחימו ניגשו הצדיקים והחסידים אל עבודת הנענועים; יודעי הח"ן בכוונותיהם, ופשוטי העם בהתלהבות לבביהם. אלו ואלו מנענעים את הד' מינים ברשפי אש שלהבת.

ואכן, השוקד על דלתי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, ימצא שפע של הארות נוראות בסוד הנענועים, עד אשר לא יספיקו כל שעות היום לכוונם בלב משתוקק ומתגעגע...

מהלכים נפלאים מגלה מוהרנ"ת בביאוריו על כוונות הנענועים, כל פעם ע"פ תורה אחרת בליקוטי מוהר"ן. ואנו לא נזכיר אלא אחד מהם, לטובל קצה המטה ביערת הדבש, למצוא דברי חפץ.

ובכן, ידוע ליודעי ח"ן הרזין העילאין אשר גילה האר"י הקדוש בסוד ה"נענועים", ותמצית דבריו בקיצור נמרץ: על ידי הנענועים אנו ממשיכים את המוחין שבזעיר-אנפין לתוך המלכות, סוד הארת הלולב באתרוג. אמנם, כדי שיהיה כח במוחין שבז"א להאיר לתוך המלכות, אנו מעוררים על ידי הנענועים את המוחין שב"ראש זעיר אנפין" שיאירו לתוך המוחין שבז"א, ואז יש בהם כח להאיר לתוך המלכות.

ביאור הדברים בדרך העבודה:

המוחין שבזעיר-אנפין הוא סוד המוחין של **התורה שבנגלה** (ז"א יש בו ו' ספירות, ו"ק, כנגד ששה סדרי משנה, שהיא כללית התורה שבנגלה). **והמוחין שבראש זעיר-אנפין** הם סוד סתרי תורה, **חידושי התורה של הצדיקים האמתיים** שממשיכים לנו תורה מאורייתא דעתיקא סתימאה שעתידה להתגלות לעתיד לבוא.

ועל ידי הנענועים אנו מעוררים את המוחין שבראש ז"א שיאירו לתוך הז"א - שתאיר אור סתרי תורת הצדיקים לתוך התורה שבנגלה, ואז יש כח בתורה שבנגלה להאיר לתוך **המלכות**, שהיא סוד התפילה.

הסבר הדברים:

כל עבודתנו בירח האיתנים, מראש השנה ועד לשמיני עצרת, הוא לבנות את קומת המלכות, שהיא קומת התפילה. והיינו, שנרגיל את עצמנו להתפלל להשם יתברך ולשפוך לפניו לבנו כמים.

ועיקר שלימות בנין קומת המלכות / התפילה, היא כשהתורה מאירה לתוך התפילה (בסוד הייחוד בין ז"א למלכות, ז"א הוא התורה ומלכות היא התפילה). וזאת, ע"י ש"עושים מתורה תפילה", כפי שלימדנו רבינו (ליקוטי מוהר"ן תניינא, סימן כ"ה) שהאדם צריך להפוך את כל תורתו שהוא לומד ושומע, לתפילות ותחנונים להשם יתברך שיזכה לקיימם. וכפי שעשה דוד המלך ע"ה, שחיבר חמשה ספרים שבתהילים כנגד חמשה חומשי תורה.

לעשות על ידי זה, עד שישפוך לבו כמים נוכח פני ה'. וכן בשאר העניינים המבוארים בתורה זאת, וכן בשאר תורות. נמצא, שעיקר שלימות התפילה, שהוא 'כשעושים מתורות תפילות', עיקר שלימותה הוא על ידי חידושי תורה הנ"ל.

וזה בחינת הנענועים על פי הכוונות הנ"ל, שכל כוונתנו להמשיך כל המוחין לתוך המלכות, דהיינו להמשיך המוחין של התורה לתוך התפילה, לעשות מהתורה תפילה. אבל לזה צריכין להמשיך חידושי תורה הנ"ל, שהוא בחינת שממשיכין המוחין שבראש לתוך הששה קצוות כדי שיאירו המוחין שבששה קצוות יותר, כדי שיהיה להם כח להאיר להמלכות שהוא התפילה! (ליקוטי הלכות, ראש חודש ה, טז).

זהו סוד גם מדוע הנענועים הם במספר ח"י, כנגד ח"י ברכות התפילה - שכן, כל עניינם להמשיך הארת התורה לתוך התפילה, שנוכל לעשות מהתורות תפילות (שם). וזאת ע"י שממשיכים לתוך תורת הנגלה את סתרי תורת הצדיקים.

ואכן, הן על כך נתחברו ונתייסדו כל שמונת כרכי ה"ליקוטי הלכות" - להאיר אור סתרי התורה בתוך התורה שבנגלה, ולבאר כל פרטי הלכות התורה ע"פ סודם הפנימי. וככל ששוקדים על ספרים אלו וחיים איתם, כך זוכים להאיר הארת התורה בתוך התפילה, עד שיכולים לשפוך לב כמים נוכח פני ה' על כל פרט ופרט מפרטי הלכות השולחן ערוך...

ושאתם מים בששון ממעיני הישועה!

אחר שהזכרנו פרט אחד מכוונות הנענועים, לא נתאפק מלסיים בקטע נפלא מליקוטי הלכות, שם מבאר מוהרנ"ת שעל ידי הנענועים מאירים בתוך האדם התחזקות נפלאה, לבל יישן ימיו ושנותיו, ולבל ייבהל מכל מה שעובר עליו, רק יתחזק תמיד בעבודת ה' בשמחה.

ובזה הוא מבאר מדוע 'מנענעים' את המינים, וכותב דברים נוראים דלהלן:

"וזה בחינת הנענועים, זה בחינת הקיצו ורנו שוכני עפר'. כמו כשמנעדין אחד משנתו מעורדין ומנענעין אותו כדי שיקוץ, ועל זה מרמזין הנענועים, כי מנעדין ומנענעין כל השוכני עפר שיקצו משנתם ויקיצו ויעמדו לעבודתו יתברך. ואל יתיאשו כלל כי עדין ה' עמם, כי מלוא כל הארץ כבודו!" (ליקוטי הלכות, סיכה ד, ב).

יהי רצון שנזכה להתעורר על ידי הנענועים משנתנו, ולהתחזק בכל עוז ותעצומות בעבודת ה'.

אמנם, התורה שבנגלה מצד עצמה, אין בה כ"כ כח שתאיר לתוך התפילה, כי אין האדם יכול לשפוך לבו כמים ע"פ מה שלומד בתורת הנגלה. ורק כאשר מאירים בתוך התורה שבנגלה את הארת סתרי התורה שמגלים הצדיקים (בסוד הארת המוחין שבראש ז"א לתוך המוחין שבז"א עצמו) אז יכולים להפוך את התורה לתפילה, ולשפוך לבו כמים נוכח פני ה' על כל פרט ופרט מהתורה (בסוד הארת המוחין שבז"א לתוך המלכות, הארת הלולב לתוך האתרוג).

וכפי שמחיש מוהרנ"ת בדוגמא נפלאה:

"כי למשל, כשאחד רוצה לבקש מה' יתברך שיזכה לקיים מצות ציצית בשלימות - אם אינו יודע סגולת הציצית איזה מידה יזכה לשבר על ידי ציצית ולאיזה מעלה יגיע על ידה, אז בוודאי אינו יכול להאריך בתפילה עד שישבר לבו עד שיעורר רחמי ה' יתברך, כי אינו יכול לבקש רק ריבונו של עולם זכני לקיים מצות ציצית בשלימות'. אף על פי שבוודאי גם זה טוב מאד, אשרי שיאחז בזה לבקש על כל מצוה מה' יתברך, אף על פי כן עדיין אינו זוכה לעשות תפילתו רחמים ותחנונים, שהוא זה שזוכה לחדש בה דבר.

אבל עיקר התפילה השלימה שעושים מתורות, הוא מחידושי אורייתא שזוכין לידע על ידם סגולת המצוות. כמו במשל הציצית שהתחלנו. כשיודע האדם שמצות ציצית מסוגל לשבר תאוות ניאוף, ולזכות על ידי זה לעצת הצדיקים, ולאמונה שלימה, ולתפילה, ולאריך ישראל, ולעשות ניסים וכו' (מבואר כל זה בליקוטי מוהר"ן תורה ז). הנה, על פי דרך זה, בוודאי יכול לסדר תפילות רבות באריכות נפלא על מצות ציצית. כי כל אחד כפי מה שידע בנפשו כמה הוא רחוק מתיקון הברית, ואיך תאוות ניאוף מתגבר עליו בכל פעם, שזה עיקר המלחמה של כל אדם, וכל מה שעובר עליו בענין זה בכל פעם - כמה וכמה הוא צריך להפציר לה' יתברך שיושיעו לקיים מצות ציצית כתיקונה כדי להינצל מניאוף, שהוא התאוה העומדת עליו בכל יום לכלותו ח"ו להרחיקו מחי החיים. וכן, כשיזכור כמה הוא רחוק מאמונה שלימה, שהוא יסוד כל התורה כולה וכו', וכן כמה הוא רחוק מתפילה וכו', וכן כמה וכמה עצות רעות של המהפכים האמת מתגברין עליו, וכמה ישועה ורחמים הוא צריך לזכות לעצות אמתיות, שהם עצות צדיקים - הן על כל אלה בוודאי יוכל לשפוך שיחו בתפילתו שיעשה מתורה זאת, לפרש את כל אשר עם לבבו על ידי תורה זאת.

וכן מתורה אחרת שמדברת ממצות מזוזה, שמשברת תאות ממון ומבטלת טרדת מרירות הפרנסה וזוכה לשמוח בחלקו וכו', אשר ידוע שמרירות טרדת הפרנסה מכלה חיי האדם ומרחקת אותו מעבודת ה' יתברך וכו' - כמה וכמה תחינות ובקשות מעומק הלב יכול

שבעת רועי ארץ ישראל

הימים - ימי 'ירח האיתנים' - ימי מלחמה הם, מלחמת הקדושה עם הסט"א. מלחמה שהחלה בראש השנה, כשלצורך כך התאספנו כולנו והתייצבנו אצל הלוחם הגדול - גיבור הנאבק עם שר אש, להמתיק הדינים מעלינו ומעל כל נשמות ישראל, וכל העולם כולו התלוי בזה. **"כי על ידי תפילת רבים כפי ריבוי הנפשות נתוסף קדושה יתירה למעלה"**, אשרינו שזכינו עד כה.

תכלית ומטרת המלחמה, היא: לנצח את המונעים והמעכבים מלבוא לארץ ישראל. וכפי שמגלה מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, סעודה ד): **"כל עבודתנו בימים הקדושים הללו, הכל הוא כדי לגלות קדושת ארץ ישראל, כדי שנזכה לבוא לארץ ישראל. שזה עיקר קדושת איש הישראלי, כמו שאמר רבינו ז"ל בזה הלשון: מי שרוצה להיות איש ישראלי, דהיינו שילך מדרגא לדרגא אי אפשר כי אם על ידי ארץ ישראל. גם אמר שהעיקר כשזוכה אדם לנצח המלחמה לבוא לארץ ישראל"**.

סיום המלחמה ונצחונה מרומזת בפסוק **"ויעקב נסע סוכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות"**, כמבואר בזוהר הקדוש, שבפסוק זה טמון הסוד שבחג הסוכות נגמרת המלחמה הגדולה של הימים הנוראים.

הסוכה, היא זכר לעניי כבוד, אשר היו מוליכים את ישראל בדרכם הנכון והישר אל ארץ ישראל והיו מבטלים מפניהם את כל הנחשים והעקרבים ושאר המונעים והמעכבים בדרכם

לארץ הקודש. זו הסיבה - מבאר מוהרנ"ת - שבחג הסוכות אנו נוטלים את ארבעת המינים המרמזים לכלי מלחמה, כמבואר בזוהר הק': **"מאן נצח מאן דאחיד מאני קרבא בידוי"**. שכן, בחג הסוכות מנצחים את מלחמת ביאתנו לארץ ישראל.

ובכך אנו מקבלים את פני האושפיזין הקדושים בכל יום ויום מימי החג, הלא המה שבעת רועי ישראל, אשר כל אחד מהם, גילה ופעל ועשה, לקדם ולקרב את תהליך נצחון המלחמה, עד אשר זכינו להיכנס אל הארץ הקדושה והטובה הזאת. וכדברי מוהרנ"ת: **"זוה בחינת השבעה אושפיזין שהם השבעה רועים שנכנסין בסוכה, כי עיקר קדושת ארץ ישראל נמשכת על ידי שבעה צדיקים אלו, שעל ידם זכינו לארץ ישראל"**.

הראשון הוא אברהם שהתחיל לגלות קדושת ארץ ישראל. שכן, הוא שנצטווה מאת ה' יתברך **"לך לך מארצך וכו' אל הארץ אשר אראך"**, וגילה לו ה' יתברך שיש ארץ שהיא מקודשת מכל הארצות, אשר כל מי שרוצה להכיר אותו יתברך ולהידבק בו יתברך, צריך לילך ולבוא לשם, ולהניח ארצו ומולדתו ובית אביו לילך אל הארץ הקדושה הזאת, היא ארץ ישראל. ואחר כך הבטיחו ה' יתברך לתת לזרעו, שהם בני ישראל, את הארץ הקדושה והטובה הזאת.

לאחריו היה יצחק אשר ה' יתברך הבטיח לו גם כן על ירושת ארץ ישראל, ואשר על

ידי הבטחה זאת יצאנו ממצרים ובאנו לארץ ישראל כמבואר בתורה: **"וארא אל אברהם אל יצחק וכו' וגם הקימותי את בריתי איתם לתת להם את הארץ"**.

לאחריו בא יעקב אבינו, אשר גם לו נאמרו הבטחות רבות בענין ירושת ארץ ישראל לו ולזרעו אחריו, וכמבואר בפסוקים האמורים ביצחק.

משה רבינו - הוציא אותנו ממצרים, אשר כל מטרתה היה להביאנו אל ארץ ישראל. והוא זה שהוליינו את כל הדרך לארץ ישראל.

אהרן הכהן - יחד עם אחיו הקדוש משה רבינו, הוציאנו גם הוא ממצרים, וככתוב "אהרן אחיך יהיה נביאך", אשר כל זה היה כאמור הדרך להביא אותנו אל הארץ אשר נשבע לאבותינו.

יוסף - השביע את אחיו לפני הסתלקותו שיעלו את עצמותיו לארץ ישראל, שבזה היה תלוי גאולת מצרים כמו שאיתא בזוהר. וכאמור, תכליתה ומטרתה של יציאת מצרים היתה למען הביא אותנו אל המקום וכו'.

ועיקר כבישת ארץ ישראל בשלימות היה על ידי דוד המלך - שנלחם מלחמת ה' וזכה לכבוש ארץ ישראל בשלימות, כי עליו נאמר **"וישבתם בארץ וכו' והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם לבטח. והיה המקום אשר יבחר ה'" וכו' וכמו שפירש רש"י "ואין זה אלא בימי דוד ושלמה"**.

משמחי שב שמחת בית השואבה

"ושאבתם מים בששון" - אגן בעינין למהוי קמי מלכא

"מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימינו" - קבעו חז"ל (סוכה נא), וכל כך התעצמה שם השמחה עד שרוח בנואה ירדה ושרתה על כל המשתתפים, עד כדי כך שנהפכו לביאים! וכפי שמספרים לנו חז"ל (ירושלמי סוכה פ"ה): **"זונה בן אמיתי מעולי רגלים היה, ונכנס לשמחת בית השואבה, ושרתה עליו רוח הקודש. ללמדך שאין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח"**.

הבה ונתבונן: מדוע אכן עֲצָמָה וגדלה כל כך השמחה בשעת "ניסוך המים" והרקיעה שחיקים? מה מיוחד במצוה נפלאה זו שטומנת בחובה שמחה עד אין קץ?

ובכן, שורשה של מצוה זו ברום גבהי מרומים, וכמו שגילו לנו חז"ל בזוה"ק ובמדרשים, שבשעת בריאת העולם בעת שנפרס הרקיע להבדיל בין מים העליונים למים התחתונים, התחילו מים התחתונים בוכים ואמרו **"אגן בעינין למהוי קמי מלכא"** עד שהובטחו למצוות ניסוך המים שבמקדש. ואכן, תלמי תלמי של רזין רזין טמונים בסוד זה, כפי שהאריכו בזה בספח"ק.

ולעניינינו נבאר: ישנה בכיה נוראה עתיקת יומין, הלוא היא הבכיה והכמיהה של "אגן בעינין למהוי קריבא למלכא", והבכיה הזאת מתעוררת בכל עת שנפרס מסך שכביכול מבדיל ביננו לבין מלכא (ע' ליקוטי חו"ס 'דקיעין, הם בחינת מניעת. כי המניעה היא בחי' רקיע, שהיא בחי' מסך, שמפריש ומיסק לפני האדם, ומונעו מן הדבר. כמו שכתוב יי' רקיע ויהי מבדיל, שהרקיע הוא בחי' מניעה, שמפריש ומבדיל בין ההושק והנחשק"

עו"ש). דהיינו כשנפשו של איש הישראלי מתרחקת מדודה ונופלת למקום שנופלת, וכמה מניעות ומסכים מבדילין בינה לבין קונה - אזי מתעוררת בכיה נוראה, אשר הנשמה בכו תבכה ודמענה על לחיה: **"אגן בעינין למהוי קדם מלכא"**.

ומהי הנחמה לבכיה זו? כיצד לוקחים את הדמעות הרותחות הללו ומהפכים אותם למימי ששון?

התשובה היא: **"ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה"** - ובתרגום יונתן שם פירש **"ותקבלון אולפן חדת בחזוה מבחירי צדיקא"**.

כלומר: ישנם בחירי צדיקא (גדולי ומובחרי הצדיקים) שמלמדים "אולפן חדת" לימודים חדשים כאלה, שבכוחם להפוך את ההתרחקות הזאת לתכלית ההתקרבות.

שכן, הם מלמדים 'תורות' כאלו שאפשר לעשות מהן 'תפילות'; הם מראים בתורתם כיצד היה ראוי לאיש הישראלי להיות, ולהיכן הוא אמור להגיע, ולמה הוא יכול לזכות. ודוקא אז כשאנו מוצאים את עצמינו הרחק הרחק משם כמטחוי קשת, אזי לא נעצרים, ולא נאלמים דום, אלא אדרבה לוקחים את צער ההתרחקות הזאת ועושים מזה דיבורים להשי"ת: **"ריבונו של עולם, מדוע אני מתרחק ממך כל כך? מדוע אני לא חי אותך כל הזמן? מדוע אני שוכח ממך?"**. ואז, דוקא הדמעות הרותחות הללו נהפכים למימי ששון - למעיני הישועה.

זה לשון מוהרנ"ת בסוד שמחת בית השואבה:

"זהו בחינת שמחת בית השואבה, בחינת 'ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה' - 'ותקבלון אולפן חדת', היינו חידושי תורה הנמשכן מבחינת עתיקא סתימאה, שעל ידי זה יכולין לעשות מתורות תפילות, שעל ידי זה יכולין לשפוך לבו כמים נוכח פני ה'." שזהו בחינת ניסוך המים בחג, בחינת וישאבו מים וישפכו לפני ה' הנאמר בשמואל ופירש רש"י **"ששפכו לבם כמים"**. כי דייקא על ידי חידושי תורה הנ"ל, בחינת 'אולפן חדת', שעל ידי זה זוכין לעשות מתורות תפילות, דייקא על ידי זה זוכין לשפוך לבו כמים לפני ה', כל אחד ואחד כפי אשר יודע נגעי לבו ומכאוביו איך הוא רחוק מה' יתברך וליאיה מידות רעות ותאוות רעות ובלבולים רעים נפל בעונותיו וכל מה שעובר עליו בכל יום ובכל עת, שהכל יוכל למצוא בתוך תפילות אלו שעושה מתורות, ולפרש שיחוחו לפניו יתברך ברחמים ותחנונים על כולם כבן המתחטא לפני אביו, עד שיוכל לשפוך לבו כמים.

וזהו 'ממעייני הישועה', כי דרך זה הוא בחינת 'מעייני הישועה', שהישועה נובעת ממעיניות שאינם פוסקים שנמשכן מהנחל נובע, שהם ישועות בלי גבול וקץ וסוף ותכלית שיכולים להושיע לכל, יהיה מי שיהיה, אפילו אם הוא כמו שהוא, כי הוא נחל נובע, בחינת באר מים חיים, מעיינות שאינם פוסקים להושיע לכל, בחינת 'מעייני הישועה'. זהו בחינת גודל השמחה, כי כשזוכין להמשיך דרך זה הוא דואר שמחה שאין לה קץ, בחינת וגילו ברעדה, בחינת ושמחת עולם על ראשם" (ליקוטי הלכות, ראש חודש ה, טז).

סודו של "חול המועד"

את דבריו האחרונים בחר התלמיד הנצח לסיים בסוד הנורא של מצוות 'אמונת חכמים', זו שהייתה נר לרגליו, ובה דבק בתכלית שלא נראה דוגמתה מעולם. ביטול שכזה, עד שלא השאיר מעצמו כלום, רק הרבי, הרבי, ושוב פעם הרבי....

לאחר שסיים לכתוב את דבריו אלו, נכנס אליו תלמידו, וכך אמר לו מוהרנ"ת: "אפילו מען זאל זיין דער ערגסטער בעל עבירה, אביא מען האלט זיך אין רעבין, וועט מען בוודאי תשובה טאן, און מען וועט האבן א תיקון" - "אפילו יהיה בעל העבירה הגרוע ביותר, אם רק יחזיק את עצמו ברבינו, בוודאי יזכה לשוב בתשובה ולבוא על תיקונו".

זהו הסוד של 'חול המועד', זהו סודם של הנשמות שהם בבחינת "דבר האבד", שנאבדו ונדחו למקומות שמעולם לא עלה מהם אפילו ריח של קדושה. גם בשיא ה"חול" מתגלית קדושת הצדיקים, קדושת ה"מועד" שנמסר לחכמים. בחול המועד מתגלה הסוד של אמונת חכמים, לידע ולהודיע, אשר בכוח הצדיק, כשנאמין בו באמת, נזכה לבוא על תיקונו בשלמות.

א גוט'ן מועד!

בהמשך דבריו ממשך ר' נתן בדיבורי לבת אש, ויורד לעומק סוד התיקון, אותו יכול לפעול האדם על ידי שיאמין בצדיקים, ועד היכן יכול להגיע תיקון זה.

"וזהו המובא במשנה 'משקין בית השלחין במועד' - הוא ממשך בדבריו הנוראים - הלא הם הצדיקים שמשקים ומתקנים את נשמות ישראל, ובכוחם לתקן גם את הנשמות הרחוקות כל כך, בבחינת הכתוב 'ושלח מים על פני חוצות', 'יפוצו מעינותיך חוצה'. אשר דיבוריהם הולכים למרחקים גם לאותם שכבר נמצאים בחוץ, כדי להשיבם אל ה'".

'ולא זו בלבד' - יורה מוהרנ"ת את דיבוריו הנוראים והאחרונים שם - 'המשנה ממשיכה וכותבת "בין ממעיין שיצא בתחילה (קודם המועד) ובין ממעיין שלא יצא (עד עתה)". וזה ירמז ויורה, שלא זו בלבד שיש בכוחם של הצדיקים לתקן מעיין שכבר יצא, כלומר, יהודי שזכה פעם לטוב, אלא שכעת הוא נפל והתקלקל. אלא בכוחם של הצדיקים לתקן בסוד ה'מועד', אפילו ממעיין שלא יצא בתחילה כלל, דהיינו, מקומות בהם מעולם לא האירה הקדושה. אם רק יאמין ויעשה כל אשר יאמר הצדיק כי הוא זה, יזכה לתיקון בוודאי'.

חודש טבת תר"ה, ליל עשרה בטבת יום הסתלקותו של מוהרנ"ת, בעיירה ברסלב.

בביתו הדל נמצא מוהרנ"ת, ספק יושב ספק שוכב, ובשארית כוחותיו הוא מעלה עלי גיליון את הסעיף האחרון אותו יכתוב בימי חייו בתוך ספרו 'ליקוטי הלכות'... סעיף שעוסק בסודו של 'חול המועד'; סעיף שעתידי לחזק ולעורר ריבי רבבות של נשמות.

בדבריו מביא רבי נתן את היסוד אותו מלמדים חז"ל לגבי ההלכות המותרות בחול המועד, שכל ההלכות נמסרו לחכמים, כדי שהם יקבעו אילו מלאכות מותרות במועד, והעיקר שיעשו בשביל 'דבר האבד'.

'דבר האבד' - מבאר מוהרנ"ת - מרמז על אותן נשמות האבודים ונדחים בעוונותיהם רח"ל, ולכן תיקונם נמסר בידי החכמים והצדיקים הגדולים, שהם היחידים שיכולים לפעול לתקנם, והעיקר כאשר יצייתו לדברי הצדיקים על כל אשר יאמרו. חידוש זה - כותב מוהרנ"ת - איננו מוצאים בשום מקום. שימסרו כל ההלכות לידי החכמים והם יקבעו מהו המותר והאסור, והעיקר בשביל תיקון אותם נפשות וניצוצות האבודים...

פרק מ'

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת זי"ע
ע"פ ספר 'כאש וכמים' באדיבות מכון 'נהלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

שב העולם

'אמת' ו'אמת לאמיתה'

הבחירה בין משרת רבנות לבין הפצת המעיינות לדורות עולם

ליל י"ט באדר תקס"ה. רבינו נותן לרבי נתן את דפי המאמר 'תשעה תיקונים' שנאמר בראש השנה האחרון, הכתובים בכתב ידו. היו אלו דפים מתוך כרך שלם שכתב רבינו והוא חתך והפריד אותם מהכרך ומסרם לרבי נתן שיעתיק מהם את התורה הנזכרת. תחילת התורה הייתה באמצע דף שעליו נכתבה תורה אחרת שרבינו לא רצה למסרה להעתיקה, רבינו הקריא את הקטע שהוא מילה במילה, כשרבי נתן יושב לפניו וכותב מפיו הקדוש.

באמצע ההקראה, נתלהב לפתע רבינו ופניו האדימו, לפליאת רבי נתן הוא הפסיק להקריא מתוך כתב היד ושקע בשרעפי הקדושים. כעבור שעה קלה המשיך. לאחר מכן, סיפר לו רבינו: "הלילה הוא יום פטירת אמי המנוחה עליה השלום, הדבר נשכח ממני ולא הדלקתי נר ולא אמרתי קדיש עבורה, ותוך כדי כתיבת התורה הזו באה אמי אלי והזכירה לי שהיום יום פטירתה!"

רבינו קרא מיד למניין אנשים, למד משניות, אמר קדיש והדליק נר עבור נשמת אמו. למחרת בבוקר קרא שוב

למניין אל חדרו ועבר לפני התיבה עד לגמר תפילת שחרית, כולל כל הקדישים שבסוף התפילה. בסיום התפילה למד שוב משניות ואמר קדיש דרבנן.

מוהרנ"ת כותב, כי היה מובן שהעניין קשור להסתלקות בתו של רבינו בסוף השנה שעברה. "כי הקטנה הנ"ל היה שמה פייגא על שם אמו ז"ל שהיה שמה פייגא, והתורה הנ"ל שייכה לעניין הסתלקות הנשמה שממנה נמשך ביאורי התורה... ומחמת זה נראה לפי עניות דעתי שהיתה שייכות שדייקא בעת שעסקנו בהתורה הנ"ל באה נשמת אמו הקדושה ז"ל, כי אמו היתה צדקת גדולה, ופעם אחת שמעתי מפיו הקדוש בפירוש, שאמו היתה בעלת רוח-הקודש, והדברים עתיקים, כי כל דברי רבינו ז"ל ומעשיות שאנו מספרים ממנו, אין בהם דבר שלא יהיה בהם סודות גבוהות ונוראות ועצומות מאוד מאוד" (ח"מ יד)

באותו חורף, כשהתוועד מוהרנ"ת עם רבינו באחד הימים, סיפר לו שחותנו רבי דוד צבי רוצה למנות אותו לאב-בית-דין באחת הערים שבאזור רבנותו, אולם הוא אינו חפץ בכך. אמר לו רבינו: "ומדוע לא? הלא יש בכך פרנסה.

אדרבא, סע לחותנך ואמור לו שיתן לך משרת רבנות". מוהרנ"ת עדיין היסס: "מתיירא אני לקבל על עצמי את עול הרבנות, כי יש בכך אחריות כבדה"

השיב לו רבינו: "נו, מי אם כן ראוי להיות רב, לא זה שמתירא?! ובאשר לחששותיך בעניין הוראת איסור והיתר וכדומה, מה לך לחשוש ולדאוג? מאחר שיש לך על מי לסמוך, שוב אין אתה מתיירא כלל" - כוונת רבינו היתה, שמכיוון שבפסק ההלכה שלו הוא נשען על פוסק בר-סמכא, אין לו סיבה להתיירא ולחשוש.

"רבי" שאל מוהרנ"ת, "האם קבלת משרת הרבנות היא האמת והנכון?" "כן, זוהי האמת" "האם זוהי האמת לאמיתה?"

לנוכח שאלה זו, שינה רבינו את טעמו: "חפץ הנך באמת לאמיתה? הישאר כאן!"

וכה מצייין מוהרנ"ת בספרו 'מי מוהרנ"ת': "בחורף תקס"ה ציווה עלי לנסוע לחותני לקהילת קודש מאהלו לבקש מאתו שיתן לי איזה רבנות באיזה עיר וכו', ובדרך השם שניצלתי מזה"

(ע"פ חיי מוהרנ"ת תמו. ימי מוהרנ"ת א, ח. ושיח שרפי קודש)

בעקבותיהם של החסידים כדורות שעברו

על ידי מצות סוכה זוכה לבנות בית

ר' בן ציון נחמיה פרסברגר ז"ל חסיד ברסלב נלהב היה. הוא התקרב לרבינו עוד בהיותו בבילגוריא שבפולין, שם היה איש אמיד, וניהל הכנסת אורחים באחד האולמות שבביתו, להחיות נפש כל חי.

תלאות וצרות רבות עברו עליו בימי הזעם, וקיבל הכל בשמחה גדולה. אף אשתו וששת ילדיו הרכים נמסרו בידי האויבים רח"ל, כשהוא עצמו מטולטל נע ונד, עד אשר הצליח לעלות באות נפשו אל ארץ הקודש, בה חידש כנשר נעוריו, ובשנות הארבעים לחייו נשא שוב אשה, ונולדו לו שוב שישה ילדים.

בארץ ישראל כבר לא היה ר' בן ציון נחמיה בעל יכולת כמאז, וגר עם כל משפחתו בדיירה קטנה בת שני חדרים קטנים, בשכונת קטמון שבירושלים של מעלה.

בצר לו פנה פעם לידידו, החסיד המופלא ר' אברהם אנשין, מחשובי חסידי ברסלב, בנו של ר' שמואל מאיר שהיה דבוק בכל לבו בר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל. כשהוא משיח לפניו צערו על הדירה הקטנה בה הוא מצטופף. ור' אברהם ענה ואמר לו: הנה זה עתה קרב ובא חג הסוכות הבעל"ט, וכתוב בתורה "ויעקב נסע סוכותו ויבן לו בית", ובליקוטי מוהר"ן תורה רס"ו, מבואר על פסוק זה שע"י מצות סוכה יכול לבנות בית, וכפי שמאריך מוהר"ן על זה בתפלתו על תורה זו: "שעל ידי מצות סוכה הקדושה נזכה לבנות בית לשם ה' לעסוק בו בתורה ותפילה, ולהכניס בו אורחים הגונים עד שיהיה ביתנו בית תורה ותפילה בית ועד לחכמים כי אי אפשר לשבת בחוץ, ובפרט איש ישראלי שצריך בית לעבודתו לקבל בו שבת ויום טוב ולהכניס אורחים, ולגדל בו בניו לתלמוד תורה", עכ"ל.

על כן עצתי היעוצה - אמר לו ר' אברהם - שתקיים הדברים כפשוטן; תבנה סוכה יפה ונאה, אשר זה עדיין בכוחך וביכולתך, ובזכות זה יקויים בך "ויבן לו בית".

ר' בן ציון נחמיה לא חשב פעמיים, השקיע וקנה ציוד מתאים לבניית סוכה גדולה ויפה, התייגע בבנייתה, וקישט אותה, לפאר ולרומם את המצוה החביבה "זה א-לי ואנוהו".

ואכן לאחר חג הסוכות אירע הפלא - כמה יהודים בעלי לב פתוח כאולם, התעוררו לעזרתו, בראותם כי משפחתו נחמיה גדלה והתרחבה, ויחד ארגנו לו את כל הסכום הנדרש לרכישת דירה חדשה ומרווחת, בה גידל במשך השנים את ילדיו לתורה ועבודה ולחופה ולמעשים טובים, ויהי לפלא.

ר' בן ציון נחמיה פרעסברגר ז"ל

התקרב לרבינו בפולין, וזאת לאחר שהביא אחד האורחים - בהכנסת אורחים שבביתו - את הספר הק' ליקוטי מוהר"ן למכירה, הוא פתח את הספר, והתעמק בו, ועיניו מיאנו להוציא מכתב החוצה. שעות ארוכות ישב ברציפות והיו עיניו ולבו שם. הגישו לו מאכלים ונתקרו, ב"ב ניסו לעוררו, אך ללא הצלחה. כך המשיך מדרך לך, ומאז קבע מקומו בין שרפי חסידי ברסלב שבפולין, גם אחר עלותו ארצה בחסדיה, הסתופף בצל חסידי ברסלב, ועד זקנה ושיבה הלך ב"ה ברגליו מביטו אל הקיבוץ בירושלים לכל התפילות הלך ושוב, והשאיר אחריו דור ישרים יבוקר.

מספר: אליעזר ג. הוד השרון

תורה לחג הסוכות...

תודה רבה על המדור המיוחד, בו ניתן לשתף את מה שאנו זוכים לראות 'השגחות' ונפלאות בדרכי רבינו.

ובכן, ברצוני לספר משהו שקשור לחג הסוכות:

היה זה באחד מימי חול המועד של סוכות, כאשר שניים מילדיי חזרו מסעודת חג באחד מבתי הכנסת של חסידי ברסלב. אחד מהילדים חזר על דברי הדרשן, אחד מחשובי אנ"ש, שעורר שם את הציבור על כך שבסוכה הוא מקום מסוגל להתחדש לעסוק בספרי רבינו. על דרך דברי הרמ"ק שכותב על אודות הזמן המסוגל ללימוד תורת הנסתר: "ודאי כי בכל יום נקל אל האדם ללמוד, אמנם הזמנים היותר מוכנים להשכיל בעומק הן בלילות ארוכות מחצות ואילך... וביומי סוכות בסוכה, כי שם יש הצלחה גדולה. ושעות אלה הנזכרות, הן מנוסות אצלי, ודרך נסיון אני מדבר" (אור נערב, חלק ג פרק א).

החלטנו יחד לפתוח את הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן', והוא נפתח בתורה פ"א שבחלק ראשון. התורה אינה תורה מוכרת כל כך, והנושא המדובר בה הוא 'מעלת שיחת חולין של הצדיק' והמסתעף.

מבלי לברור, החלטנו ללמוד תורה זו יחד, כל בני המשפחה, בחורים ואברכים. התחלנו לדון ולבאר את דברי רבינו המובאים שם. אחד ביאר עניין כלשהוא, השני הקשה עליו, השלישי תירץ, וכן הלאה. ואכן, הרגשנו הארה מיוחדת בלימוד תורת רבינו בתוך הסוכה.

כך נהגנו במשך שאר ימי חול המועד, כשבכל סעודה התווסף נדבך לביאור על התורה; בדרך לבית הכנסת למנחה העלינו איזה עניין שמאן דהו התקשה בו בביאור הבנת התורה, ובדרך חזור התחוקנו יחד בתיווך שעלה ממנו, כזה שהיה מלא בהתחזקות משיבת נפש.

הגן עדן שאפף את כל החול המועד אינו ניתן לשיעור, אבל הפלא הגדול הגיע דווקא ביום הושענא רבא. באחת מהשעות הפנויות שהיו לי אותו יום, בחרתי לפתוח את הספר 'פיתוחי חותם', הלא הוא מפתח מפורט ע"פ סדר התורות, של כל

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר (ויקרא טו, כ)

רבינו הקדוש אמר "שאינו יודעים כלל גודל יקרת מעלת מצוות אתרוג, והרי אנו רואין שישיראל מפזרים ממון הרבה בשביל מצוה זו, יותר מעל שאר מצוות, ובודאי לא על חינום הוא; מסתמא מצוה זו היא יקרה מאוד מאוד אשר אין לשער" (שיחות הר"ן, קכה).

גם אצל רבינו עצמו, כאשר הגיע אליו אתרוג שהוצרכו לשלם עליו הון רב "לא הרגיש כלל החולאת הכבד שלו, ואמר שהיו צריכים לקרוא כלי זמר מגודל השמחה... והפליג אז מאוד בחכמת ישראל: שידועים לכוון האמת, לפזר הון רב בשביל מצוה זאת דייקא, כי היא יקרה מאוד מאוד" (ימי מוהר"ן ח"א לה).

גם בהיות רבינו בארץ הקודש "אמר להאיש שהיה עמו לקנות לו אתרוגים, והלך אל החכם החונה שם, ונתן לו עשרים פארעס והלך אל שדה ישמעאל, והביא לו שלשה אתרוגים מובחרים ויפים מאד" (שבתי הר"ן, יח). ויצוין, כי היה זה במוצאי שנת השביעית תקנ"ח. אולי יש בזה רמז, שהעדיף רבינו לקחת משדה ישמעאל, כי רצון קדשו היתה לשלם כסף מלא על המצוה החביבה...

רבינו מביא את המובא במעשה של הזקנים הנ"ל שהם הפכו וכתבו 'אלוקים ברא בראשית', ומבאר שזהו סוד הצירופים שהצדיק מגלה לכל אחד, אשר מפני כך צריכים הצדיקים לשוח לפעמים שיחת חולין דווקא, כדי להפוך את הצירופים ולגלות תורה שתתאים לשומע.

גם לעניינינו אנו - חיזקתי את בניי היקרים - 'ניתן ללמוד מכאן, שלכל אחד יש את שיחת חולין שהצדיק מגלה ומאיר לו כשהוא יושב בחדר שלו לבד, שם הוא צריך לברר את התורה שהצדיק שלח לו, ועל ידה להתקרב על ה' ולהגיע לתכליתו במהרה'.

עיקר הלימוד שלמדתי מהמעשה הזה, הוא, שהתורות של הרבי יורדות לתוך החיים ממש, כל פעם הם מאירות את הרגע בו אנו חיים באור חדש, אור שמגיע מלמעלה ומכוון לזמן ולמועד בו אתה נמצא, לקרב אותך לה' כפי הנצרך לך. אשרינו שזכינו!

'הושענא' – המשכת ההתחזקות של 'הושע'!

שמקיפין את התיבה וצועקין הרבה פעמים 'הושענא', הכל הוא בשביל תיקון בחינת הערבי נחל, ובפרט בהושענא רבא, שצועקין פעמים אין מספר 'הושענא'. כי עיקר העסק בכל ימי הסוכות, בפרט בהושענא רבא, הוא לתקן בחינת ערבי נחל שהם פושעי ישראל, להמשיך דרכי התשובה באופן שגם הם ישובו אל ה', ויתחזקו להישאר בקדושת ישראל מכל מקום שהם. וע"כ תפסו לשון 'הושע נא' לרמז זכרון בחינת 'הושע' שנקרא יהושע ע"ש י-ה יושיעך".

זוהי גם הסיבה בגינה עוסקין ב'משנה תורה' בליל הושענא רבא. "כי כל ספר משנה תורה, רובו ככולו, מדבר מעניין ארץ ישראל ... ומבואר שם שכל התיקון לבוא לא"י הוא ע"י בחינת יהושע ... ובפרט בסוף פרשת וילך האזינו וכו' שעוסק שם לחזק את יהושע מאוד מאוד. כל זה רמז לתורה ו'הנ"ל, שעתה עיקר התיקון ע"י הרבי שבדור שהוא בחינת משה, שמחזק מאוד את תלמידיו שהם בחינת יהושע שילכו בדרכי התשובה תמיד, ועל כן עוסקין אז בספר משנה תורה שמדבר מהסתלקות משה והתחזקות יהושע תלמידו, כי על ידי זה עיקר תיקון דרכי התשובה".

גם עניין אמירת ספר תהילים שנוהגים לאמרו בהושענא רבא, מרמז על התחזקות עצומה זו בדרכי התשובה. וכידוע שרבים ממזמורי התהילים, נאמרו במצבים הקשים ביותר בהם היה שרוי דוד המלך ע"ה, וכפי שמשתקף ממילותיו ומזמוריו של נעים הזמירות.

יעזרנו ה' לקיים הדברים למעשה, שלא ליפול בכל מצב שהוא, ולהתחזק ביום הקדוש של 'הושענא רבא', ולשוב אליו יתברך באמת ובתמים.

ורחוקות, שעבודתם הינה ללא שום הרגשות, ובקושי נאחזים במעט הטוב שמוצאים בעצמם, דווקא בשבילים, ייחדו יום שלם ומיוחד!

בסוד הדברים מבאר מוהרנ"ת ביתר הרחבה, ע"פ המבואר בתורה ו' בליקוטי מוהר"ן, שהחפץ לילך בדרכי התשובה חייב להיות גם 'בקי בשוב', לא ליפול אף מהדרגות הנמוכות ביותר, בבחינת 'וציעה שאול הנָדָ'. ובכל דרגא שהיא, להתקרב אליו יתברך.

רבינו הקדוש מבאר שם, שהארה זו של הבקיות בשוב' היא סודו של 'הושע', שהוא בחינת נקודה התחתונה - 'בקי בשוב'.

וכפי שאנו קוראים גם ביום שמחת תורה, את ההפסדה בה מחזק הש"י את יהושע, באמרו לו שוב ושוב: "חזק ואמץ", "רק חזק ואמץ", "חזק ואמץ מאד..."

בתורה ז' תניינא, מוסיף רבינו שבעצם שמו של יהושע מרומז עניין זה, וכלשונו: "יהושע - זה בחינת תלמיד, שהשגתו בחינת 'מלוא כל הארץ כבודו', שזהו בחינת ההשגה של דרי מטה, שצריך לעוררם ולהקיצם שלא יתיאשו עצמן, בבחינת 'הקיצו ורננו שוכני עפר', ולהראות להם כי מלוא כל הארץ כבודו. וזה בחינת 'הושע', כי 'הושע' ראשי תיבות 'חיו מתין', נבלתי יקומו, 'הקיצו ורננו שוכני עפר'".

ואכן, ביום הושענא רבא - אנו מאירים הארה נפלאה זו של יהושע, הבקיות בשוב, להחיות ולחזק את כל ה'שוכני עפר'. וכפי שהולך ומבאר מוהרנ"ת:

עצם שמו של היום, וכן צעקת 'הושענא', מרמזים על שמו של 'הושע'. "כי בכל ימי הסוכות

בכל מצווה ומצווה, מרומזים סודות טמירים ונעלמים, אשר צדיקי הדורות הטעימו לנו מעט מהם, למען נדע את גודל סגולתם ועניינם.

בימי חג הסוכות, אנו זוכים לקיים את ציווי התורה הקדושה ליטול את ארבעת המינים ולנענעם לד' רוחות השמים.

סגולת הנענוע ידועה בכוחה לסלק את כל המזיקים, וארבעת המינים ידועים ברמזם על ד' סוגי מצבים בעבודת האדם בעולם: ה"אתרוג" הוא המובחר והנעלה ביותר, בהיותו בעל טעם ומדיף ניחוח. וה"ערבה", היא המושפלת ביותר, חסרת טעם, וללא ריח...

ישנם רבים, המרגישים שעבודתם נדמית כאותה ערבה... קיום המצוות שלהם היא ללא טעם וללא ריח, בלי התלהבות דקדושה וללא הרגשים כלשהם.

ואכן, ה'ערבה' מסמלת את 'פושעי ישראל', אלו שרחוקים ביותר מקיום התורה והמצוות, ודרך תשובתם ארוכה מאוד.

בדורינו, הדור האחרון, בו התגברו ביותר הנסיגות והנפילות, עד אשר ניתן ליפול ברגע אחד רח"ל עד לדרגות נמוכות ביותר, שלח לנו השי"ת את עצותיו של רבינו הקדוש ותלמידו הנאמן, אשר מלאים בהתחזקות עצומה ונפלאה, דייקא לנפשות חלושות כאלו, שהם בבחינת 'ערבה'.

מוהרנ"ת (בלקו"ה, שבת ז' ניח"ס"ב) מגלה דבר נפלא: דווקא הערבה, היא היחידה שהוקדש בשבילה יום מיוחד, הלא הוא יום 'הושענא רבא', המיוחד לחביטת הערבות! דווקא אותם נפשות חלושות

ישמח שב שמעני עצרת ושמחת תורה

ישמח ישראל בעושי - ישמח ה' במעשיו

וכמו שאנו אומרים בכל יום אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים וכו', וכיצא בזה הרבה, כי באמת זה עיקר השמחה מה שאנו יודעים מהברוא הכל יתברך לצנח על ידי אמונתנו הקדושה.

כך גם במכתבו של מוהרנ"ת לבנו, אחר שמחת תורה, פותח בלשונו הנעים: אמרו תן הנעימים הגיעו אלי ביום שמחת תורה, בעת שהינן שמחים בשמחה שאין לה קץ שמחת ישראל, אשר זכינו להיות עם סגולתו ונתן לנו כלי חמדתו, וקדבנו לעבודתו וכו' אז בתוך שמחתנו הגיעני מכתבך.

ובסוף מכתבו מסביר את האריות שבתחילת המכתב, וז"ל בסוף המכתב: גם התאמץ מאד להיות בשמחה תמיד וכו', מי יתן שיהיה באמת תמיד שתהיה אך שמח תמיד, ותענין בתחילת מכתבך זה אשר העירתיך על ענין שמחת תורה ובכוונה הרבית דברי שם כדי לזכור תמיד שמחת ישראל כי יש לנו לשמח בשמחה הזאת תמיד בשמחה שאין לה קץ אשר זכינו להיות מזרע ישראל לקבל תורתו ומצוותיו הקדושים אשרינו מה טוב חלקנו וכו'.

ללמדך שמחת תורה אינו יום אחד בלבד, אלא בכל ימות השנה אנו מחייבים לשמח בשמחת התורה שמחה שאין לה קץ, אשר בחר בנו מכל הנמים וכו', אכן בשמחת תורה הזמן גרמא להכין להזמין ולהמשיך שמחת יהדותנו לכל השנה כולה. וטוב שתדע כי אכן סימן רפ"ב בליקוטי מוהר"ן הלא הוא התורה אומרה לאלקי בעודי המדברת בין השאר ובעיקר על חובתנו והכתינו לשמח בנקודת יהדותנו, אמר רבינו בק' במשמני עצרת שנת תקס"ח (חיי מוהר"ן ל).

התורה בשעת השמחה להורות שכל שמחתנו הוא רק התורה בעצמה, כי כל שמחתנו הוא מצוות התורה שאנו זוכים לעשות ובה לבד אנו שמחים. תוך כדי, ובין הקפת להקפה, חוטפים דיבור של צעקה לה', כדבריו (בהלכות ר"ח ה' יח) ואומרים אז תחונות ובקשת אנה ה' הושיעה נא, דהיינו שעושים מהתורות תפילות שקיים התורה והמצוות שלא זכינו עדיין בשלימות שהיא בבחינת מקיף אצלנו נזכה לקיימם הכל בשלימות מה כל בקשתנו, וכמוכן, אשרי משכיל להיטיב ולמצוא לו זמן בתוך יום עמוס בשמחה של מצוה כזה, להתבודד לפני ה' ולשאלו מבי מלא כל מאי דבעי, וכמבואר כאן מה זה 'כל מאי דבעי' - כי זה כל בקשתנו לקיים כל התורה והמצוות בשלימות, אין רק אדם שאין לו שעה קדושה זו, גם ובפרט ביום כזה לצעוק אנה ה' הושיעה נא ענו ביום קראנו.

אבל אף על פי כן, מודיע ומזהיר מוהרנ"ת במכתבו: אף על פי שצריך להתחזק לפרש שיחתו בכל יום ולצעוק הרבה ולהתחנן הרבה לה' יתברך כאשר יודע כל אחד נגעי לבנו ומכאוביו מכבר ומה שעובר עליו בכל עת בכל יום ובכל שעה, אין ביותר ויותר צריך להתחזק בשמחה וחדוה ולהפוך כל מיני יגון ואנחה לשמחה.

ובפרט ביום כזה, וכלשונו הנפלא בהלכות פריה ורביה ג' וז"ל: וכל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעמים להרגיש מעט עריבות נעימות מתוקות השמחה האמתית - שמחת ישראל, יכול להבין זאת היטב שאין שום שמחה אחרת חוץ מזה, ועל כל ישראל הכשרים גרלים בעת שמחתם לזמר פסוקים ותפילות של התקרות ישראל לאביהם שבשמים, שזה עיקר שמחתם, ובפרט בשמחת תורה וכו' שזה עיקר שמחתנו אשר בחר בנו מכל עמל וכו'.

בשמני עצרת, אז כיכול ה' יתברך שמח עמנו, כמבואר במונות, וכמ"ש בפירוש רש"י: בבקשה מכם עבנו עמי עוד יום אחד, כך מבאר מוהרנ"ת את קדושת יום שמחת תורה בליקוטי הלכות (חזקת קרקע ע"ג) על פי דברי רבינו הק' בתורה ה', גם ידוע שבאוהר הקדוש מפליג בקדושת יום זה בלשונו הק': מאן דיתב ביה מלאא ונטיל ליה בלחודוהי - כל מאי דבעי שאיל ויהיב ליה.

בהמשך דבריו מוסיף מוהרנ"ת לבאר על פי זה את פתיחת ההקפות הקדושות שביום זה, כשאומרים 'אתה הראית' מוסיפים אז פסוק יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו, כי אז נכללין כל השמחות יחד בחינת איהו דקיפו ואנן בשפילי שמבואר על זה בתורה ה' ה"ל כפי שמחתו כן שמחתנו, שזה בחינת ישמח ה' במעשיו ישמח ישראל בעושי.

כי באתעוונתא דלתתא אתער לעלא, אומר ר' נתן: תהליך כלליות שמחת ישראל בה' ושמחת ה' בישראל מתחיל בה הסוכות, היינו כי בכל שבעת ימי הסכת זכינו להמשיך השמחה עלינו לשמח בה', לשמח בהמצוות בעצמן להמשיך שמחת העולם הבא בחינת סוכה בעולם הזה לתוך המצוות, והו בחינת שמחת בית השואבה ששמחין מאד שמחה שלא נראה דגמותה, כמו שאמרו רז"ל: מי שלא ראה שמחת בית השואבה וכו', כך שבמשך ימי חג הסוכות, עיקר השמחה הוא שמחת ישראל בה' בחינת ישמח ישראל בעושי. ואחר כך בשמני עצרת ושמחת תורה, אז ה' יתברך שמח עמנו בבחינת ישמח ה' במעשיו שאומרים אז שבעת הקפות ואז נכללין כל השמחות יחד שתופסין התורה ושמחין עמנו, כי אנו שמחין עמו והוא שמח עמנו יחד. בחינת איהו דקיפו ואנן בשפילי כפי שמחתו כן שמחתנו כ"ל, כי אנו אוזנין

טוב להודות לה'

לאחר ימי ראש השנה המרוממים שעברו עלינו בצילו של הרבי, ללא שום נזק ועגמת נפש לשום בר ישראל, שומה עלינו להודות לבוכ"ע על החסד המופלא שגמל עמנו מעל לדרך הטבע, בקיום הקיבוץ הקדוש כמידי שנה.

בשבת האחרונה התקיימו בכל בתי המדרשות של אנ"ש, 'קדושה רבא' שנתרם ע"י המתפללים החשובים, בהודאה לה' על הזכיה שזיכנו להשתתף בנסיעה הקדושה כמימים ימימה. כן עלינו להתחיל ולהתפלל על ראש השנה התשפ"ד, כשהדי המלחמה עדיין לא שקטו ואין אתנו יודע מה יולד יום, וכבר התבטא רבינו ז"ל שמיד למחרת ראש השנה הוא מטה אנו לימי הסליחות של סוף השנה.

ושאבתם מים בששון!

ביום החמישי הבעל"ט, ג' דחווה"מ סוכות (בא"י) - ח"י בתשרי, יחול יום ההילולא של רבינו הקדוש הננמ"ח זצ"ע"א.

בכל בתי המדרשות של אנ"ש יתקיימו 'סעודות הילולא' מרכזיות, בהשתתפות חשובי אנ"ש שיישימו מדברותיהם. ברוב הערים ובתי המדרשות יתקיימו הסעודות בליל חמישי, ובחלקם בצהרי יום החמישי, יש לעקוב אחר המודעות בכל אתר ואתר.

קומי רוני בלילה!

בימים אלו, ימי 'בין הזמנים', בהם לא מתקיימים סדרי הישיבות והכוללים כרגיל, הזמן גרמא להתעורר בעבודת קיימת חצות, אף לכאלו שמחמת טרדות הזמן נמנעים מכך בימות השנה.

בעיה"ק ירושלים תנב"א התחדשו הנסיעות מידי חצות לילה לשדה, לקיים עצת 'הניעור בלילה' (ליקו"מ ג'א), זמן היציאה לשדה בימים אלו: בשעה 1:00. ניתן לעקוב אחר כל פרטי הנסיעה בטלפון 0775329885

"ושמחת בחגך" – במה משמחו?

מה עושים כשחפצים מאד להיות בשמחה, אבל למעשה לא מצליחים?

שאלה: אחת המצוות החשובות שבה אנו מצווים בכל המועדים בכלל, ובחג הסוכות ושמחת תורה בפרט, היא מצוות השמחה. "ושמחת בחגך והיית אך שמח". וכאן נשאלת השאלה: כיצד זוכים לשמח כל ימי החג? הרי תמיד אני כבר מצפה לשמחה הגדולה, המבוששת מלבוא. ומנסינוני אני יודע שגם כשכבר כן זכיתי לקורטוב של שמחה, אזי כרגע קלה היא נפלטת ממני, ואינה מחזקת אצלי זמן רב?

תשובה: ישנה טעות נפוצה מאד בענין השמחה, והיא, שעומדים וממתנים "מתי תבוא השמחה לידי ואקיימנה"; מחכים שהשמחה תופיע במלוא עוזו ותפארתה. ואכן, כפי שאתה מעיד, משום-מה היא מבוששת לבוא. ואם היא כבר מסכימה להגיע, אין זה אלא לזמן מועט, וכחלוף זמן-מה היא מסתלקת כלעומת שבאה...

וזה גופא הטעות; שכן, השמחה איננה מופיעה מאליה, אלא אנחנו צריכים לייצר אותה! וכאשר לימדנו רבינו:

"שצריך להתגבר מאד בכל הכוחות, להיות אך שמח תמיד. כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל" (ליקוטי מוה"ר"ן תניינא, כה).

ומדבריו למדנו שכדי לזכות לשמחה יש "להתגבר בכל הכוחות", ו"להכריח עצמו בכח גדול", ולא לעמוד ולהמתין שתבוא מאליה. ואכן, זוהי עבודה קשה, וכפי שהעיד רבינו ואמר "כי לזכות לשמחה זה קשה וכבוד להאדם לזכות לזה יותר משרא כל העבודות" (שיחות הר"ן, כא). אולם, כגודל הקושי כך גם גודל מעלתה, וכמבואר רבות בספרי רביה"ק, ובפרט במועדים הקדושים זמן שמחנתנו. ומצאנו שרביה"ק היה שואל את תלמידיו אם אכן היו שמחים כראוי במועדי השמחה, "כי חפצו ורצונו היה מאד שנהיה שמחים בכל השנה כולה, בפרט בשמחת תורה ופורים ובשבת ויום טוב" (שם, רצט).

*

ולעובדא ולמעשה, כיצד אכן מייצרים את השמחה - לך נא ופתח לך את האוצר הנחמד, הלוא הוא הספה"ק 'ליקוטי עצות' ו'אוצר היראה' ערך 'שמחה', ושם תמצא ותראה סוגי התבוננויות המביאות לשמחה, כמו כן כמה מיני עצות סגוליות שגילה רביה"ק בתורתיו הנוראות, אשר על ידם זוכים לשמחה. וכן הדרכה לעובדא ולמעשה בפועל ממש כיצד מייצרים את השמחה. ואל תשכח שעתה הזמן גרמא לך, וממילא מסייעים אותו מלמעלה לזה, ואין צריך לעמול קשות כל כך כבשאר ימות השנה. אולם אליבא דאמת, גם אם אין אתה מצליח למשוך על עצמך את השמחה - אל תיפול ברוחך. שכן, הא גופא, מה שאתה חפץ ומשתוקק להיות בשמחה, גם זו חלק ממצות השמחה. אי לך, תוכל לשמח

בזה גופא שאתה חפץ לשמח. וחלילה לא להיפך, שמרוך תשוקה לשמחה, נופלים למרה שחורה ח"ו. וכדבריו הנפלאים של הגה"ק מטשעהרין בספרו 'אוצר היראה' (שמחה אות ו):

"לפעמים נזכר האדם בעצמו מעוצם האזהרות שהזהירו ז"ל להיות בשמחה תמיד, בפרט בשבתות וימים טובים, ועל ידי זה דייקא ניתוסף לו דאגה ועצבות מדבר זה בעצמו, ליינו ממה שאינו זוכה לקיים זאת ולהיות בשמחה באמת. על כן צריכין לזוהר בזה שלא יהיה לו מרה שחורה על כל פנים מזה בעצמו, ממה שאינו זוכה לשמחה. כי באמת הרצון לבד, מה שהוא רוצה ומשתוקק להיות בשמחה, ובפרט בשבת ויום טוב, זה גם כן טוב מאד, ויוכל על ידי זה בעצמו לזכות לשמחה באמת."

וסעיף זה הוציא הרב מטשערין להלכה למעשה, ממעשה שהיה עם מוהר"ת, כפי שמספר מוהר"ת בעצמו בשיחות הר"ן שכשאמר רביה"ק תורה י"ז תניינא שצריך לזוהר להיות בשמחה בשבת ו"בתחילה שאל אותי: האתה שמח בשבת? השבתי: אני לפעמים נתעורר עלי איזה יראה בשבת, שקורין 'פרום'. ואמרתי לו בזה הלשון: איך בין אמאל פרום. והשיב: לא כך הוא, העיקר הוא שמחה. ואז הוכיח אותי הרבה להיות בשמחה דייקא בשבת.

"ואחר כך אמר לי: עתה יהא לך ממה להיות במרה שחורה! כוונתו, כי מאחר שהוכיח אותי הרבה להיות בשמחה בשבת, יכול להיות שאהיה ח"ו במרה שחורה ביותר מזה בעצמו, מחמת שצריכין להיות בשמחה בשבת ואיני זוכה לזה. (ומציין מוהר"ת: ובאמת כיוון מאד למחשבתי בזה, כי תיכף בעת אמירתו כל הנ"ל התחיל לעלות על מחשבתי דאגות אידן זוכין לשמחה בשבת, ובזה שאמר דיבוריו הקדושים האלו עתה יהיה לך וכו', בזה ניחם וחזק אותי הרבה שעל כל פנים לא יהיה לי מרה שחורה מזה בעצמו שאני מחויב לשמח בשבת)" (שיחות הר"ן, קנה).

וממשיך ומספר: "גם בעת שהיה מרבה להוכיח אותי על זה להיות שמח בשבת, אז ענית ואמרתי: אני חפץ ורוצה מאד להיות בשמחה בשבת (וכוונתי היתה, אם איני זוכה לשמחה בשבת, על כל פנים אני רוצה מאד להיות בשמחה. וכבר שמעתי הרבה ממנו מגדל מעלת הרצון והכסופין וכו') ענה ואמר להעולם: השמעתם מה שהוא אומר? היטב אשר דיבר!" (שם). והרי שגם גאון עוזנו מוהר"ת החייה את עצמו עם הרצון גופא להיות בשמחה, ובכך הבה ונשמח עם זה גופא...

נקודת הסב

על-ידי מצות נטילת לולב ומינוי, זוכה לגלות הדעת הקדוש לידע שמלא כל הארץ כבודו, ולגלות אלקותו יתברך בכל מקום, אפלו בכל לשונות הגוים. ולהכירו יתברך, ולהתקרב אליו אפלו בכל המדרגות התחתונות. ולקשר הדעת הקדוש לתוך הלב, שיהיה לבו פרשותו, ולהאב את עצמו עם השם יתברך באהבה, ולבוא לאור האהבה שפדעת שהוא אור הגנוז, ויתגלו הצדיקים והתורה הגנוזה. ועל-ידי זה יתברך שלום רב בעולם.

(ליקוטי עצות, מועדי ה' סוכות, ח)

המחוננים הרה"ח שמעון וויינשטאק שליט"א והרה"ח שמואל מאיר ב"ר משה גדלי אנשין שליט"א נדבו 1000 גליונות. זכות ההפצה תעמוד להם ולזרעם להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ר ישראל שטיינמעטץ שליט"א נדב זכות הפצה באמריקע זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח יעקב בנציון אייזנבך שליט"א נדב 1000 גליונות לכבוד הילולת רבינו זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח יוסף חפץ שליט"א נדב 1000 גליונות לע"נ אביו הרה"ג ר' נח ז"ל זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח נפתלי שטיצר שליט"א נדב 1000 גליונות לכבוד הילולת רבינו זכות ההפצה תעמוד לו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: lewuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והוצאות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'
מערכת ברסלב
ייעוץ, שיעורים, ניונים, סיפורי התחבובות ועוד
אר"י: 0330.390.0487 • ארה"ק: 02.5.808.321 • 646.585.2985
קול משיב לשואל
ענגלאנד: 0330.350.3064 • ארה"ק: 079.704.0073 • אר"י: 718.362.8870
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111